

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

національної політики до стандартів ЄС, зокрема у сфері зайнятості, міграції та соціального забезпечення. За таких умов демографічну кризу правомірно вважати ключовим фактором ризику для соціально-економічної стабільності держави. Тому розробка і впровадження довгострокових стратегій, що поєднують безпекові підходи з політикою сталого розвитку та євроінтеграційними зобов'язаннями є необхідною умовою та першочерговим завданням в контексті забезпечення соціально-економічної безпеки України в умовах євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д., Черв'як А.В. Загрози соціально-економічній безпеці України: монографія. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. 375 с.
2. Лист Міністерства економіки України щодо офіційного запиту на надання публічної інформації про показники фінансової складової економічної безпеки України за період 2010-2023 рр. № 3021-06/70263-09 від 23.09.2024.
3. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: <http://www.pfu.gov.ua> (дата звернення: 07.05.2025).
4. 2024 року населення України рекордно скоротилося: в чому причина. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/u-2024-roci-naselennya-ukrayini-rekordno-skorotilosya-v-chomu-prichina-2764839.html> (дата звернення: 08.05.2025).
5. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org> (дата звернення: 08.05.2025).
6. Varnaliy Z., Onishchenko S., Masliy A. Preventing threats as a precondition to increase the level of Economic Security of the State. *Scientific Journal «ScienceRise»*. 2016. № 7/1 (24). С. 41-46. DOI: <https://doi.org/10.15587/2313-8416.2016.74409>
7. Onyshchenko S., Maslii O., Hlusko A., Yanko A., Cherviak A. Social and economic security: threats and strengthening targets : monograph. Warszawa : E-Sciece space, 2023 p. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/15373>
8. Маслій О., Галушка Р. Ієрархічний аналіз ризиків і загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану. *Економічний простір*. 2025. №. 198. С. 69-75. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.198.69-75>
9. Чугунов І.Я., Насібова О.В. Фінансові імперативи розвитку соціального захисту населення. *Вісник КНТЕУ*. 2021. № 2. С. 114–130.

УДК 336.32

Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Жукова А.А.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ ТА ІНШИХ ОБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Облік розрахунків із підзвітними особами займає важливе місце у загальній системі бухгалтерського обліку на підприємстві, взаємодіючи з іншими її об'єктами. Ця складова обліку відіграє суттєву роль у забезпеченні прозорості фінансової звітності, управлінні фінансовими ресурсами та здійсненні контролю за витратами. Основна його функція полягає у відображенні господарських операцій, пов'язаних із видачею коштів працівникам на адміністративно-господарські та інші потреби підприємства, відрядження, а також у контролі за їх цільовим використанням і належним звітуванням.

Облік розрахунків з підзвітними особами охоплює всі фінансові операції, які стосуються видачі коштів на виробничі чи адміністративні потреби, а також їх своєчасного повернення. Сюди входять витрати, пов'язані з відрядженнями, придбанням матеріалів, оплатою послуг та інші витрати, що здійснюються в інтересах підприємства [3]. Такий підхід

дозволяє контролювати ефективність витрат, мінімізувати можливі зловживання та забезпечити вчасне повернення грошових коштів. Зазвичай, підзвітними особами є працівники підприємства або інші залучені особи, які діють від його імені. Їхні витрати обов'язково повинні мати документальне підтвердження. Це сприяє прозорості фінансових операцій і допомагає підприємству уникати ризиків, пов'язаних із неправомірним використанням ресурсів.

Видача коштів під звіт та витрати, здійснені підзвітними особами, безпосередньо впливають на облік грошових коштів зменшують залишок коштів на рахунках підприємства. Таким чином, коректне відображення цих операцій у бухгалтерських записях досить важливе для отримання достовірної картини фінансового стану підприємства.

Облік розрахунків з підзвітними особами тісно інтегрований з обліком грошових коштів у касі та на рахунках у банку, що зумовлено єдністю грошового циклу підприємства та необхідністю забезпечення повного контролю за рухом фінансових ресурсів. У системі бухгалтерського обліку підзвітні особи виступають тимчасовими носіями грошових коштів, отриманих для здійснення конкретних господарських або адміністративних потреб. З моменту видачі готівки з каси підприємства або перерахування коштів з банківського рахунку на особистий рахунок підзвітної особи, у бухгалтерському обліку фіксується факт тимчасового вилучення грошових активів з власного обороту суб'єкта господарювання. Надання коштів підзвітним особам супроводжується зміною складу активів підприємства без зменшення загального обсягу його ресурсів, оскільки кошти залишаються у його розпорядженні, але переходять у іншу форму — дебіторську заборгованість.

З погляду бухгалтерського обліку, це відображається на рахунках третього класу «Кошти, розрахунки та інші активи», де взаємозв'язок між рахунками 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках» та 37 «Розрахунки з різними дебіторами» забезпечує цілісність інформації щодо руху грошових коштів. Повернення невикористаних сум або звітність про фактично витрачені кошти підзвітною особою супроводжується коригуванням відповідних рахунків, що дозволяє підтримувати достовірність фінансової звітності та забезпечує відповідність між фактичними і документально підтвердженими операціями. Таким чином, облік розрахунків з підзвітними особами є органічною складовою облікового процесу управління грошовими потоками, забезпечуючи не лише внутрішній контроль, а й належний рівень фінансової дисципліни підприємства.

Чіткий облік витрат тісно взаємопов'язаний із розрахунками підзвітних осіб, адже вони повинні бути правильно документовані та класифіковані. Помилкове відображення цих даних у звітності може спотворювати фінансові результати підприємства. Витрати підзвітних осіб також впливають на формування собівартості продукції, що безпосередньо відображається на загальній рентабельності. Некоректне оформлення витрат може стати причиною застосування податкових санкцій та штрафів, що може негативно позначитися на фінансовій стабільності підприємства. Тому особливу увагу слід приділяти документальному супроводу всіх витрат, пов'язаних із підзвітними особами, аби уникнути непорозумінь із податковими органами [4].

Важливим є також взаємозв'язок між обліком доходів підприємства та підзвітними розрахунками. У випадках, коли підзвітна особа повертає невитрачені кошти або її витрати не підлягають відшкодуванню, це може вплинути на загальний баланс доходів і витрат підприємства. Коректне відображення таких операцій сприяє мінімізації зайвих податкових зобов'язань [5].

З наведеного можна дійти висновку, що облік розрахунків із підзвітними особами відіграє суттєву роль у податковому обліку. У випадках, коли підзвітна особа отримує доходи, які підлягають оподаткуванню, підприємство зобов'язане утримати з них ПДФО. Витрати, пов'язані з діяльністю таких осіб, також мають вплив на розмір оподаткованої бази [2].

Облік розрахунків із підзвітними особами є невід'ємною складовою бухгалтерської системи підприємства. Він забезпечує контроль над витратами, впливає на фінансові

результати та загальний стан підприємства. Тісний взаємозв'язок цього обліку з іншими об'єктами, такими як грошові кошти, витрати, доходи і податки, підкреслює його важливість у загальному контексті фінансового управління.

Для забезпечення ефективного обліку розрахунків з підзвітними особами підприємствам слід особливу увагу приділяти належному документуванню і регулярному моніторингу розрахунків із підзвітними особами. Це допоможе уникнути помилок у фінансовій звітності, забезпечити відповідність податковим нормам і підвищити загальну ефективність управління фінансами. Підприємства, які організують цей процес належним чином, отримають можливість зміцнити свою фінансову стабільність та мінімізувати ризики у сфері управління фінансовими ресурсами.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. №996-XIV / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/996-14 (дата звернення: 13.05.2025).

2. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 13.05.2025).

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: наказ Міністерства фінансів України від 08 жовтня 1999 р. № 237 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення: 13.05.2025).

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 99 р. № 318 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 13.05.2025).

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 13.05.2025).

УДК 336.15

Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Раєвська М.О.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Введення воєнного стану в Україні внаслідок агресії зі сторони сходу призвело до суттєвих у всіх сферах економіки, зокрема у фінансово-кредитній системі держави [1]. Зважаючи на такі надзвичайні умови особливого значення набуває діяльність Національного банку України (НБУ), який не тільки забезпечує стабільність на грошово-кредитному ринку, а й виступає головним регулятором банківської системи країни. В умовах війни НБУ був змушений миттєво адаптувати свою облікову політику до нових реалій. Значна актуальність теми зумовлена необхідністю дослідження змін в обліковій політиці НБУ з врахуванням теперішніх умов, адже від ефективності заходів центрального банку залежить фінансова стійкість держави, рівень довіри до банків, стабільність гривні, стійкість економіки. Вивчення трансформації облікової політики НБУ дозволяє зрозуміти механізм реагування на кризові явища, оцінити ефективність прийнятих рішень та сформулювати рекомендації.

У період повномасштабної війни банківська система України продемонструвала вражаючу стійкість, що стало можливим завдяки своєчасним діям НБУ та адаптації облікової політики до нових викликів. У відповідь на кризові умови, банки прискорили визнання